

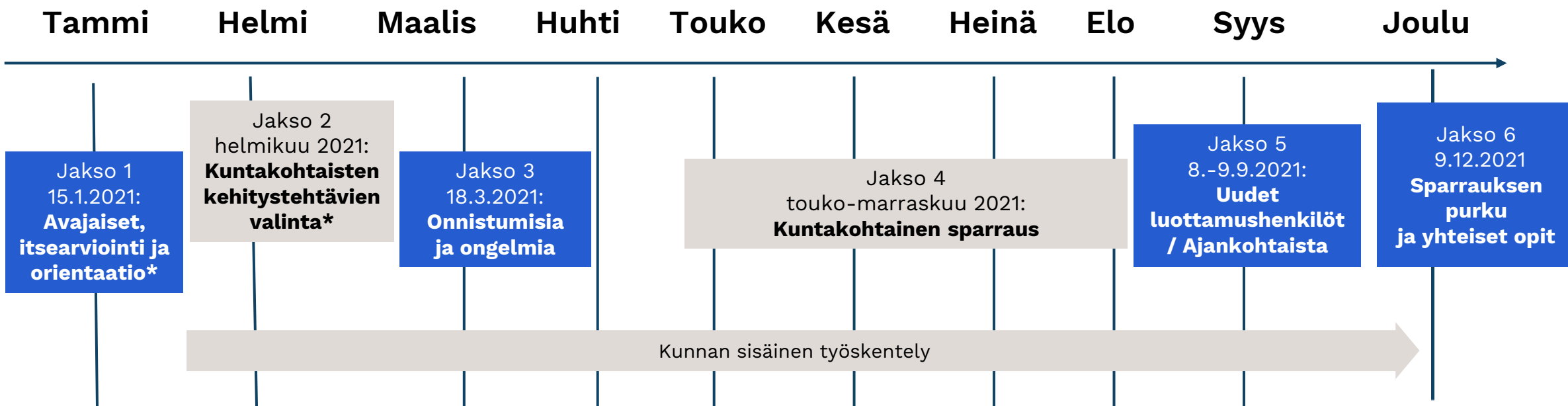
ILMAVA

Ilmastojohtamisen valmennus kunnille

**Tervetuloa
Ilmastojohtamisen
valmennukseen kunnille!**

ILMAVA ohjelmatarunko

Valmennuksen alkupuoli on suunnattu osallistujakuntien ylimmälle virkajohdolle (esim. kunnanjohtaja, johtoryhmän jäsen, toimialajohtaja), jälkipuoli virkajohdolle ja uuden kauden poliittiselle johdolle. Yhteisiä jaksoja kaikkien valmennukseen osallistuvien kuntien kesken on neljä, lähipäiviä yhteensä neljä ja puoli.

*Sinisellä merkattu kaikkien valmennukseen osallistuvien kuntien yhteiset lähijaksot/tapaamiset

*Harmaalla merkattu kunnan sisäinen työskentely

ILMAVA – 3. yhteinen tapaaminen

9.9.2021 Koko kuntajohto

Päivän ohjelma:

Kaikille ohjelmaa klo 10-12. Lahdessa paikanpäällä lounaasta eteenpäin Lahdessa ympäristöpääkaupungin vieraana (erikseen ilmoittautuneet)

Päivän ohjelmassa on sekä ajankohtaisia aiheita että valmennuksen aikana toivottuja. Pidämme vielä vuoden lopussa yhteisen lyhyemmän päätöstilaisuuden, missä jaamme kokemuksia kuntien valmennuksessa työstämistä haasteista.

09:30 Aamukahvit Lahteen tuleville (verkkoyhteys avataan klo 9:45), Puusepän Verstas, Sibeliustalo, Ankkurikatu 7

10:00 Ilmastopolitiikan ajankohtaisia; päivää moderoi Miira Riipinen, johtaja, yhdyskunta ja ympäristö -yksikkö, Kuntaliitto

10:15-11 EU:n taksonomia ja kestävä rahoitus; asiakkuuspäällikkö Rami Erkkilä, Kuntarahoitus

11:00-11:30 Ilmastonmuutoksen huomioon ottaminen maankäytössä - Case Espoo; suunnittelupäällikkö Paula Kuusisto-Hjort

11:30-12 Ilmastonmuutokseen sopeutuminen; Johtava asiantuntija Mikko Halonen, Gaia Consulting Oy

12:00-13:00 Lounas

13- 15 Lahden vierailukäynnit

SITRA

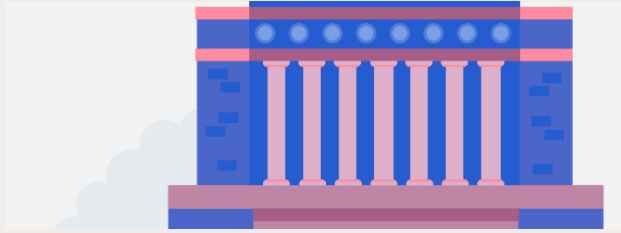
**KUNTA
LIITTO** | Kommun-
förbundet

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

Kuntarahoitus

Kuntien ilmastotyön liikkumatila on muutoksessa

Lainsäädäntö

- EU Green Deal – EU:n ilmasto- ja energiapaketti
- Ilmastolaki
- KAISU & EI-strategia
- Maankäyttö- ja rakennuslaki
- Liikenne12, puhtaat ajoneuvot julkisissa hankinoissa, latauspiste- ja automaatiolaki

Raha

- Kestävä elvytys & EU-elvytys
- Maankäyttösektorin T&K
- Öljystä luopuminen
- Energiatehokkuus
- Joukkoliikenne
- Latausinfra
- Puurakentaminen
- Kävelyn ja pyöräilyn edistäminen
- Liikkumisen ohjaus
- EU:n aluekehitys, UIA jne.

Ilmastolain uudistus

www.ym.fi/ilmastolaki

- Ilmastolain luonnoksen lausuntoaika päättyi 6.9.
- Puitelaki sisältäen ilmastopolitiikan päästövähennystavoitteet sekä suunnittelujärjestelmän
- Hallitusohjelman mukaan ilmastolain ohjausvaikutuksia vahvistetaan nykyisestä.
- Lakia päivitetään siten, että tavoite hiilineutraaliudesta vuoteen 2035 mennessä toteutuu.
- Vuoden 2050 tavoite päivitetään ja lakiin lisätään hiilineutraaliuspolkua vastaavat päästövähennystavoitteet vuosille 2030 ja 2040

Kunnat mukaan ilmastolakiin?

Ehdotus 5 §

Ilmastonmuutoksen hillitsemistä ja siihen sopeutumista edistävät toimet

Valtion viranomaisen on edistettävä toiminnassaan mahdollisuuksien mukaan tämän lain mukaisten tavoitteiden ja suunnitelmien toteutumista.

Lisäksi kunnallisen viranomaisen on edistettävä toiminnassaan mahdollisuuksien mukaan tämän lain mukaisten tavoitteiden toteutumista ottaen huomioon paikalliset olosuhteet.

Kuntaliiton lausunto: Ehdotettu kuntia koskeva muotoilu on suosituksenomainen edistämissäännös, ei velvoittava säännös tai edistämistehtävä. Vahvempi tulkinta velvoitteesta tarkoittaa myös kuntien rahoitusvelvoitetta. Uutta velvoittavaa säännöstä ei voi perustella siten, että rahoitusvelvoite ei täyty, koska kunnat jo tekevät ilmastotyötä vapaaehtoisesti omista tavoitteistaan.

Muissa lausunnoissa kritiikkiä kuntien edistämistehtävän harkinnanvaraisuutta kohtaan, jatko?

Ilmastolaki ohjaa suunnittelujärjestelmästä **(uudet/muutokset punaisella)**

PITKÄN AIKAVÄLIN ILMASTOSUUNNITELMA (2050)

- TEM valmistelee, vähintään 10 v. välein
- Vähintään 30 v:n skenaariot: päästökauppa, taakanjakosektori, nielut, sopeutuminen

KESKIPITKÄN AIKAVÄLIN ILMASTOSUUNNITELMA (2030)

- YM valmistelee, kerran vaalikaudessa
- Taakanjakosektori, toimien tarkasteluväli 10-15 v.

MAANKÄYTTÖSEKTORIN ILMASTOSUUNNITELMA

- **MMM valmistelee, vähintään joka toinen vaalikausi**
- **Maankäyttösektori, toimien tarkasteluväli 10-15 v.**

KANSALLINEN ILMASTONMUUTOKSEEN SOPEUTUMISSUUNNITELMA

- **MMM valmistelee, vähintään joka toinen vaalikausi**
- **Mm. ajantasainen riski- ja haavoittuvuustarkastelu; sopeutumisen hallinnonalakohtainen, hallinnonalojen rajat ylittävä ja alueellinen tarkastelu tarpeen mukaan;**

**Maankäyttö- ja
rakennuslain uudistus –
miten ilmasto näkyy?**

MRL 1 § säilytetään:

Alueidenkäyttö ja rakentaminen on järjestettävä niin, että luodaan edellytykset ekologisesti, taloudellisesti, sosiaalisesti ja kulttuurisesti kestäväälle kehitykselle

Uutta pykäläluonnoksissa:

- Ilmastonmuutoksen hillintä ja sopeutuminen otettava huomioon alueidenkäytön suunnittelussa ja rakentamisessa
- Kaavan vaikutukset ilmastonmuutoksen hillintään ja sopeutumiseen arvioitava
- Kaavoituksessa huolehdittava viherrakenteen jatkuvuudesta

HE viimeistelyssä, lausunnot 9-11/2021?, eduskuntakäsittely syksyllä 2022

EU:n Vihreän kehityksen ohjelma näkyy lukuisina eri aloitteina

Fit for 55 -ilmastopaketti

- Euroopan komissio julkaisi heinäkuussa suuren ilmastolainsäädäntöehdotusten paketin, jolla EU vähentäisi nettopäästöjään vähintään 55 prosenttia vuoteen 2030 mennessä.
- Fit for 55 -paketti sisältää 13 lainsäädäntöehdotusta, joista kahdeksan vahvistaa nykyisiä lainsäädäntöinstrumentteja ja viisi on kokonaan uutta sääntelyä.
- Lainsäädäntöehdotukset kattavat laaja-alaisesti talouden eri sektorit ja koskevat muun muassa päästökaupan uudistamista, maiden välistä taakanjakoa, energiatehokkuutta, uusiutuvaa energiaa, maankäyttösektorin ja hiilinielujen roolia, autojen päästörajoja, energiaveroja ja hiilitulleja. Lisäksi syksyllä komissio antaa vielä ehdotuksensa rakennusten energiatehokkuusdirektiivin tarkistuksesta
- Suomessa paketti esiteltiin EU-jaostoille 11.8. ja tavoitteena viedä ehdotuksia koskevat U-kirjelmät eduskuntaan syyskuun toisella puoliskolla
- Kuntien kannalta keskeisimmät teemat suorina vaikutuksina uudistuksessa ovat lämmitys- ja liikennesektori

Fit-for-55 – Energiatehokkuusdirektiivin päivitys

1 (2)

- EU-tason sitova tavoite 2030 loppuenergiankäytölle ja primäärienergiankulutukselle nousee (32,5 % → 36-39 %)
- **Julkiselle sektorille sitova energian loppukäytön 1,7 % vähentämisvelvoite (UUSI VELVOITE)**
- Jäsenvaltiokohtaiseen sitovaan kauden 2021-2030 energiansäästötavoitteeseen vuoden 2024 alusta lähtien merkittävä korotus:
  - vuotuinen tavoite nousee 0,8 % → 1,5 %
  - vuosisäästö 2,4 TWh/a → 4,5 TWh/a
- Energiatehokkuussopimus säilymässä pääkeinona ainakin vuoteen 2025, mutta mitä muuta tarvitaan?

Fit-for-55 – Energiatehokkuusdirektiivin päivitys

2 (2)

- Nykyinen valtion keskushallinnon rakennuskantaan kohdistuva 3 % peruskorjausvelvoite laajenee koko julkiseen sektoriin
  - Lasketaan rakennusten kokonaispinta-alasta (kaikki rakennukset)
  - Kuntasektorilla: peruskunta, kuntayhtymät, vesilaitokset, sähkölaitokset (sähkönjakelun osa), liikelaitokset, hyvinvointialueet, tytäryhtiöt (jos kyseessä on julkisoikeudellinen laitos)
    - Ei koske yksityisiä hoivakoteja, kouluja, sairaaloja, jne.
- Peruskorjauksen vaatimustasoksi tulee uudisrakentamisen ns. lähes nollaenergiataso (NZEB) eli ns. deep renovation
  - ”deep renovation” -määrittely vasta EPBD:n päivityksessä (Q4/2021)
- Kuntakonserneissa 3 %/vuosi tarkoittaisi noin 3,3 - 3,8 mrd € vuotuisia investointeja (nykyinen taso 1-2 %/vuosi)
  - Lisäinvestoinnit noin 2,2 – 2,7 mrd. €^{19.8.2021}/vuosi

Luonnon monimuotoisuus nousee ilmastonmuutoksen ja kiertotalouden rinnalle

Luontokunnat-verkosto

- Perustettu kunnissa tehtävän luontotyön tueksi syyskuussa 2020
- Mukana noin 160 henkilöä 60 kunnasta
- Keskeisimpänä tavoitteena on kuntien yhteistyön ja verkostoitumisen avulla saada kuntien potentiaali entistä paremmin käyttöön ja tukemaan kunnan elinvoimaa
- Toimintamalli verkostolle on kehitetty yhteistyössä kuntien kanssa
- Toiminnan käynnistämiseen on kaksivuotinen siemenrahoitus YM:stä
- Toimintaa koordinoivat yhteistyössä SYKE ja Kuntaliitto
- Toiminta on käynnistetty löyhänä yhteistyöverkostona, liittyminen ei vaadi sitoumusta kunnalta
- Tavoitteellista toimintaa suunnitellaan yhdessä kiinnostuneiden kuntien kanssa
- Verkoston keskeiset toimintamuodot: Teams-kanava, sähköpostilista, webinaarit, verkkosivut www.luontokunnat.fi, Twitter-tili @luontokunnat

luontokunnat.fi
#luontokunnat